

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 162/14

V Luxembourg, 2. decembra 2014

Sodba v združenih zadevah od C-148/13 do C-150/13
A, B, C / Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Sodišče pojasnilo načine, s katerimi lahko nacionalni organi preizkusijo verodostojnost istospolne usmerjenosti prosilcev za mednarodno zaščito

Direktivi 2004/83 in 2005/85 določata minimalne standarde v zvezi s pogoji, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav, da se jim lahko prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in postopek obravnavanja prošelj za mednarodno zaščito, pri čemer natančno določata pravice prosilcev.¹

A, B in C, državljani tretjih držav, so ločeno vložili prošnje za mednarodno zaščito na Nizozemskem, v katerih so navedli, da se bojijo preganjanja v svojih državah izvora zaradi svoje istospolne usmerjenosti. Vendar so pristojni organi njihove prošnje zavrnil, ker njihova spolna usmerjenost ni bila dokazana.

Prosilci so se zoper te odločbe pritožili. Raad van State (upravno sodišče, Nizozemska), ki odloča o sporu, se sprašuje o morebitnih omejitvah, ki bi jih lahko glede preverjanja istospolne usmerjenosti prosilcev za mednarodno zaščito določalo pravo Unije. Meni namreč, da lahko že samo postavljanje vprašanj prosilcu za mednarodno zaščito pod določenimi pogoji pomeni kršitev njegovih pravic, zagotovljenih z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

Sodišče je v današnji sodbi najprej ugotovilo, da so izjave prosilca za mednarodno zaščito glede njegove spolne usmerjenosti le izhodiščna točka pri obravnavanju prošnje in so lahko predmet preizkusa.

Vendar pa morajo biti načini, kako pristojni organi preizkusijo izjave in dokaze, predložene v podporo prošnjam za mednarodno zaščito, v skladu s pravom Unije in zlasti s temeljnimi pravicami, zagotovljenimi z Listino, kot sta pravica do spoštovanja človekovega dostojanstva ter pravica do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja.

Poleg tega je treba obravnavo izvesti v vsakem posameznem primeru posebej in pri tem upoštevati individualni položaj prosilca (vključno z dejavniki kot so poreklo, spol in starost), da se ugotovi, ali se dejanja, ki jim je bil storilec izpostavljen ali bi jim lahko bil izpostavljen, lahko štejejo kot preganjanje ali resna škoda.

V teh okoliščinah Sodišče v zvezi z načinom preizkusa nacionalnih organov podaja te smernice.

Prvič, obravnavanje prošelj za mednarodno zaščito zgolj na podlagi stereotipov v zvezi z istospolno usmerjenimi nacionalnim organom ne omogoča upoštevanja individualnega položaja in osebnih okoliščin zadevnega prosilca. Nesposobnost prosilca za mednarodno zaščito, da odgovori na taka vprašanja, zato sama po sebi ni zadosten razlog za ugotovitev neverodostojnosti prosilca.

¹ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96) in Direktiva Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL L 326, str. 13 in popravek UL 2006, L 236, str. 36).

Drugič, čeprav so nacionalni organi pristojni, da po potrebi opravijo zaslišanja zaradi presoje dejstev in okoliščin glede zatrjevane spolne usmerjenosti prosilca za mednarodno zaščito, so zaslišanja, ki zadevajo podrobnosti spolnih praks tega prosilca, v nasprotju s temeljnimi pravicami, zagotovljenimi z Listino, zlasti s pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja.

Tretjič, Sodišče je glede možnosti nacionalnih organov, da sprejmejo – kot so predlagali nekateri prosilci za mednarodno zaščito – izvršitev homoseksualnih aktov, preizkus prosilcev z morebitnim „testom“ za ugotovitev njihove istospolne usmerjenosti ali predložitev takih dokazov, kot so videoposnetki njihovih intimnih aktov, poudarilo, da bi ti dokazi – poleg tega, da nimajo nujno dokazne vrednosti – pomenili kršitev človekovega dostojanstva, katerega spoštovanje je zagotovljeno z Listino. Dopustitev ali sprejetje take vrste dokazov bi tudi lahko spodbudilo tako obravnavanje drugih storilcev in bi dejansko pripeljalo do tega, da bi se tudi njim naložila predložitev takih dokazov.

Četrtič, ob upoštevanju občutljivosti podatkov, ki se nanašajo na osebno sfero posameznika in med drugim na njegovo spolnost, zgolj na podlagi dejstva, da oseba zaradi nepripravljenosti razkritja intimnih vidikov iz svojega življenja ni od začetka zatrjevala svoje istospolne usmerjenosti, ni mogoče sklepati na njeno neverodostojnost.

OPOZORILO: Predlog za sprejetje predhodne odločbe sodiščem držav članic omogoča, da v okviru sporov, ki jih obravnavajo, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali mu predlagajo, naj odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106